

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-6101926859

Konu :Yazılı Soru Önergeleri

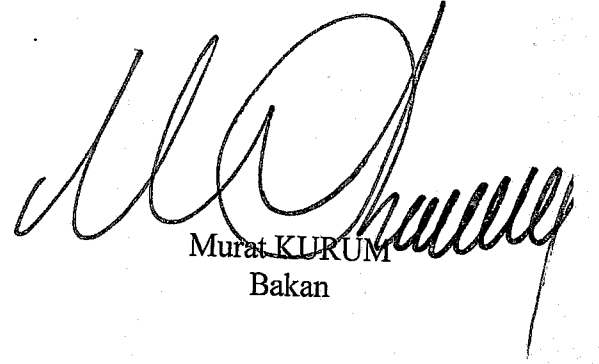
07 Ekim 2021

.../.../2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

-Liste (8 Adet, 12 Sayfa)

-Cevap Yazısı (151 Adet, 272 Sayfa)

7/45091 GK 155	7/48610	7/49539	7/48305
7/45262 GK 160	7/48741	7/45259 GK 160	7/48306
7/46631 GK 174	7/48860	7/45344 GK 163	7/48307
7/48296	7/49056	7/46295 GK 171	7/48409
7/48298	7/49057	7/46883 GK 177	7/48412
7/48299	7/49060	7/46885 GK 177	7/48413
7/48541	7/49061	7/47436 GK 2	7/48612
7/48542	7/49155	7/47438 GK 2	7/48613
7/48609	7/49212	7/47684	7/48740
		7/47991	7/48911
		7/48304	

**İZMİR MİLLETVEKİLİ
SAYIN MURAT ÇEPNİ'NİN
TBMM 7/48610 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR
SORULAR VE CEVAPLARI**

SORULAR:

Türkiye'nin 2004 yılından bugüne Avrupa ülkelerinden ithal ettiği plastik atıkların miktarı 173 kat artmıştır. Greenpeace Akdeniz'in, Avrupa İstatistik Ofisi (Eurostat) ve İngiltere Ulusal İstatistik Dairesi'nden aldığı verilere göre; Türkiye, 2020 yılında Avrupa Birliği ülkelerinden toplam 659 bin 960 ton plastik atık ithal ederek, Avrupa'dan en çok plastik atık alan ülke olmuştur. TÜİK verilerine göre de 2009 yılında, 7 bin 169 ton olan plastik atık ithalatı, 2019 yılı ekim ayı itibarıyla yıllık 524 bin 580 tona çıkmıştır.

2017 yılından itibaren, ithal edilen atıkları geri dönüştürmek için pek çok firma ve plastik organize sanayi bölgeleri kurulmuştur. Devlet, bu firmalara ithal ettikleri plastik atık başına teşvik vermiş, vergi muafiyeti getirmiştir. 2020 yılında atık plastik ithal izni olan 130 şirket bulunurken, 2021 yılının ilk dört ayında firma sayısı 400'e çıkmıştır. Atık ithalatı çok büyük bir rant oluşturmaktadır. Yüzlerce firma da kayıt dışı olarak, yönetmeliklere aykırı faaliyet yürütmektedir. Firmalar, Avrupa'nın değerlendirilebilir atıklarının yanı sıra bertaraf edilmesi gereken çöplerini de ithal etmektedir. İthal edilen atıkların sadece yüzde 30-40'ı değerlendirilebilmektedir.

Son yıllarda geri dönüşüm fabrikalarında çıkan yangınlardaki artış dikkat çekmektedir. Demokratik kitle örgütlerinin derlediği verilere göre; 2020 yılında 65 geri dönüşüm tesisinde, 2021 yılının ilk 7 ayında İstanbul, Tekirdağ, Osmaniye, İzmir, Kocaeli, Adana, Mardin, Antalya, Gaziantep gibi pek çok ilde bulunan 76 geri dönüşüm tesisinde yangın çıkmıştır. Bu tesislerin bazıları yılda 3-4 defa yanmıştır. Bilim insanları, yangınların sebebini; geri dönüştürülmesi maliyet gerektiren atıkların firmalar tarafından yakılarak bertaraf edilmesi ve firmaların herhangi bir önlem almadan atıkları depolanması olarak belirtmektedir. Plastik atıkların yanması sonucunda, tonlarca karbondioksit, dioxin, ağır metal, furan, PCB gibi kanserojen, zehirli kimyasallar ortaya çıkmaktadır. Bu kalıcı organik kirleticiler, havaya, su varlıklarına, toprağa karışarak, telafisi olmayan çevre kirliliğine ve kanser gibi halk sağlığı sorunlarına yol açmaktadır. Ayrıca, tarımsal ürünlere bulaşarak zehirlenmelere de sebebiyet vermektedir. Söndürme çalışmaları bazen günlerce sürebilmektedir. Ortaya çıkan külde zehirli maddeler bulunmaktadır.

Firmaların denetimsizliğinden ve kar hırsından kaynaklanan bu yangınlarla halkın anayasal hakkı olan sağlıklı ve dengeli çevrede yaşama hakkı gasp edilmektedir. Dünyanın pek çok ülkesinde ağır suçlar arasında sayılan bu yangınları önlemeye yönelik acil kalıcı önlemler alınması ve ilgili kurumların bu yangınların neden olduğu tehlikelere karşı halkı bilgilendirmesi gerekmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- Kamuoyunda şüpheli olarak nitelendirilen, geri dönüşüm tesislerinde çıkan yangınların nedenleri etkin bir şekilde araştırılmış mıdır? Sonuç kamuoyu ile paylaşılacak mıdır? İtfaiye raporlarında yangınların çıkış nedenleri ne şekilde yer almaktadır?
- 2- Bakanlığınız verilerine göre 2021 yılı içinde kaç geri dönüşüm tesisinde yangın çıkmıştır?
- 3- Yangınların çevreye ve halk sağlığına verdiği zararlar nedeniyle işletme sorumlularına yaptırım uygulanmış mıdır? Ceza alan işletmeler var mıdır?
- 4- Geri dönüşüm tesisleri ne şekilde, hangi sıklıkta denetlenmektedir? 2021 yılında yangın çıkan tesislerin denetim raporları mevcut mudur? Yanıcı madde içeren atıkların uygun koşullarda depolanması yapılmakta mıdır?
- 5- Geri dönüşüm tesislerinde çıkan yangınların neden olduğu zararlardan çevrenin, tarım alanlarının, su varlıklarının ve halk sağlığının korunması için Bakanlığınızın çalışması var mıdır?
- 6- Yangın çıkan tesisin bulunduğu yerde yaşayan halk, yangının neden olduğu zararlar konusunda uyarılmakta mıdır? Bu konuda ilgili kurumlarla işbirliğiniz var mıdır?
- 7- Geri dönüşüm tesislerinde meydana gelen yangınların engellenmesi için çalışmalarınız var mıdır? Bu konuda yasal düzenlemeler yapılmakta mıdır?
- 8- Hükümetinizin sıfır atık projesi ile çelişen atık ithalatının bütünüyle yasaklanması için bir girişiminiz olacak mı?

CEVAPLAR:

Bakanlığımız ECBS (Elektronik Çevre Bilgi Sistemi) verilerine göre 2021 yılında 4 adet tesiste yangın çıkmış ve bu yangınlardan dolayı tesislere ait Geçici Faaliyet Belgesi ve Çevre İzin Lisans Belgeleri iptal edilmiştir.

Çevre İzin Lisans Yönetmeliğinin Madde 13-14 uyarınca yangın çıkan tesislerin Geçici Faaliyet Belgesi ve Çevre İzin Lisans Belgeleri iptal edilir. Tüm atık gönderimleri yapılmadan ve işletme fiziki şartlara uygun hale getirilmeden yeni İl Müdürlüğü Uygunluk Yazısının düzenlenmemesi ve işletmenin yükümlülüklerini yerine getirmemesi durumunda Çevre Kanunu kapsamında iş ve işlemlerin tesis edilmesi sağlanır.

Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatında görevli denetim personelleri tarafından 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu Kanuna istinaden yayımlanan yönetmelikler kapsamında, ani, birleşik ve şikâyet üzerine mevcut denetim elemanı sayısı göz önünde bulundurularak azami sıklıkta çevre denetimleri gerçekleştirilmektedir. Ayrıca risk değerlendirme yöntemi ile yüksek riskli tesislerin daha sık denetlenmesi sağlanmaktadır.

Bakanlığımızca 01.01.2021-09.08.2021 tarihleri arasında e-denetim uygulaması verilerine göre, atık bertaraf ve geri dönüşüm tesislerine 3945 çevre denetimi gerçekleştirilmiştir. Çevre Kanunu'na aykırı faaliyette bulunan tesislere 70.307.223 TL idari para cezası uygulanmış, 48 tesisin faaliyeti durdurulmuştur.

Çevre Kanunu gereğince; ekonomik değere haiz geri kazanımı mümkün bazı tehlikesiz atıklar yalnızca lisanslı geri kazanım tesisleri tarafından ithal edilebilmektedir. Bertaraf amaçlı (yakma ve/veya depolama) atık ithalatı yasaktır.